

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

Yerin Yapısı, Levha Tektoniği ve Jeolojik Zamanlar

DOĞRU

YANLIŞ

NET

PUAN

Dijital Test

Hit
1

HIZ VE RENK

1. Mantodan sonra yaklaşık 2900-6370 km arasında yer alan ve Dünya'nın merkezinde bulunan katmandır (I). Yoğunluğu, sıcaklığı ve kalınlığı en fazla olan katmandır (II). Yüksek oranda demir ve nikelden oluşur (III). İç ve dış çekirdek olmak üzere iki katmandan oluşur (IV). Üzerindeki katmanların basıncı nedeniyle iç çekirdeğin sıvı olduğu düşünülmektedir (V).

Yukarıdaki parçada çekirdek katmanı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

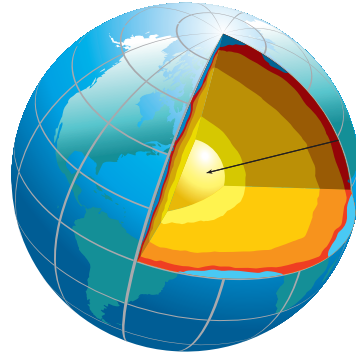
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Levhaların hareket etmesiyle ilgili en bilinen görüş, 1915 yılında Alfred Wegener tarafından ortaya atılan Kıtaların Kayması Kuramı'dır. Buna göre kıtalar, 260 milyon yıl önce var olduğu düşünülen ve adı verilen tek kara parçasından oluşmaktaydı. Zaman içerisinde yer kabuğunun hareket etmesiyle bu kıta ikiye ayrılmış ve kuzeyde, güneyde ise adı verilen kıtalar oluşmuştur. Bu kıtalar arasına suların dolmasıyla da Denizi meydana gelmiştir. Levhaların hareketi ile yer kabuğu parçalanarak yeryüzü bugünkü görünümünü almıştır.

Levha tektoniği ile ilgili bilgiler verilen bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Gondwana B) Pangea
C) Tethys D) Astenosfer
E) Laurasia

3.

Yukarıda verilen şekilde ok yönünde hareket edildiğinde;

- I. Sıcaklık
II. Yoğunluk
III. Kalınlık

özelliklerinden hangilerinde artış yaşanır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. **Aşağıda verilen olay - jeolojik devir eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Prekambriyen - Eski kıta çekirdeklerinin oluşumu
B) Paleozoyik - Taş kömürü yataklarının oluşumu
C) Mesozoyik - Atlas ve Hint okyanuslarının oluşumu
D) Tersiyer - Türkiye'nin ana yer şekillerinin oluşumu
E) Kuvaterner - Ege Denizi ve boğazların oluşumu

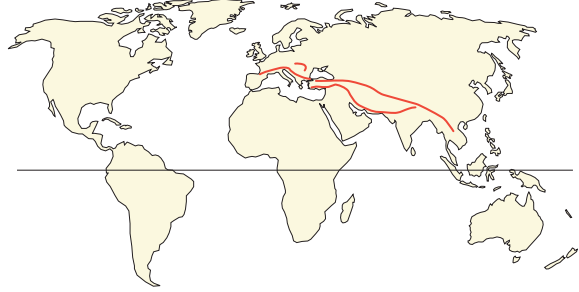
5.

Yukarıdaki fotoğrafta fosili verilen canlının yaşadığı dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paleozoyik B) Mesozoyik
C) Prekambriyen D) Tersiyer
E) Kuvaterner

7. Aşağıda Alp Himalaya kıvrım sistemine ait bir görsel verilmiştir.

Bu kıvrımların oluşmasında aşağıdaki levhalardan hangisinin hareketi etkili olmamıştır?

- A) Avrasya Levhası
B) Afrika Levhası
C) Arabistan Levhası
D) Nazka Levhası
E) Hindistan Levhası

H
I
Z
R
E
N
K

6. Çekirdeğin sıcaklığından dolayı manto içerisinde ergimiş hâlde bulunan maddelerde meydana gelen konveksiyonel akımlar bazı olaylara neden olur.

Aşağıdakilerden hangisi bu akımlara bağlı olarak ortaya çıkan olaylardan biri değildir?

- A) Depremlerin meydana gelmesi
B) Levhaların hareket etmesi
C) Volkanik faaliyetlerin yaşanması
D) Sıradağların oluşması
E) Şiddetli rüzgârların görülmesi

8. Yerkabuğunu oluşturan levhalar birbirine yaklaşma, uzaklaşma veya yatay doğrultuda kayma şeklinde hareket ederler.

Aşağıdakilerden hangisi levha sınırlarında bu hareketlere bağlı olarak görülen olaylardan biri değildir?

- A) Alp – Himalaya kıvrımlarının oluşması
B) Japonya'da volkanik dağların oluşması
C) Akdeniz kıyılarında delta ovalarının oluşması
D) Atlas Okyanusu'nda okyanus ortası sırtların oluşması
E) Endonezya Adaları'nda şiddetli depremlerin meydana gelmesi

9. Yer kabuğunun üst kısmında bulunanI..... katmanına, kıtasal kabuk da denir. Bu katmanın kalınlığı kıtalarda fazla, okyanus tabanlarında incedir. Bu katmanın altında bulunanII..... katmanına okyanusal kabuk da denir. Kalınlığı fazla değişmemekle birlikte okyanus tabanlarında daha fazladır.

Buna göre verilen boşluklara yazılması gereken kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II
A)	Sima	Manto
B)	Sial	Sima
C)	Çekirdek	Sial
D)	Manto	Çekirdek
E)	Astenosfer	Manto

10. Aşağıdakilerden hangisi Toros Dağları ile aynı jeolojik zamanda oluşmamıştır?

- A) Atlas ve Hint okyanusları
B) Linyit, bor ve tuz yatakları
C) Güney Amerika'daki And Dağları
D) Orta Doğu'daki petrol yatakları
E) Apalaş Dağları çevresindeki taş kömürü yatakları

11. Güney Amerika'nın doğusu ile Afrika'nın batısı arasında bulunan aşağıdaki kanıtlardan hangisi Wegener Teorisi'nin ispatlanması sırasında kullanılmamıştır?

- A) Yağmur ormanlarının her iki kıtada da görülmesi
B) Kıta sınırlarının uyumu
C) Aynı dönemde oluşan buzul izlerine rastlanması
D) Aynı bitki fosillerine rastlanması
E) Benzer dönemde oluşan kayaç oluşumlarına rastlanması

12. I. İç kuvvetlerin enerji kaynağı, mantodur.
II. En ince katman, dış çekirdektir.
III. Manto, en sıcak katmandır.
IV. Yer kabuğu, iki farklı katmandan oluşur.

Yer'in iç yapısıyla ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğru değildir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

İç Kuvvetler - 1 (Orojenez ve Epirojenez)

DOĞRU

YANLIŞ

NET

PUAN

Dijital Test

Hit
2

1. • Eski kumsallar, deniz seviyesine göre yüksekte kalır.
• Kıyı alanlarında taraçalar oluşur

Bu durumların görülmesine neden olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orojenez
B) Deprem
C) Regresyon
D) Volkanizma
E) Transgresyon

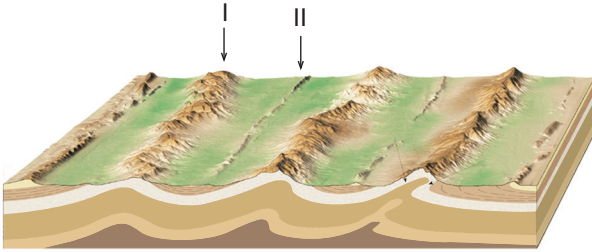
3. Dünya'nın oluşumundan bugüne kadar dört büyük orojenez olayı meydana gelmiştir.

- I. Alp Kıvrımları
II. Huron Kıvrımları
III. Kaledoniyen ve Hersiniyen Kıvrımları

Bu kıvrımların en eski olandan günümüze kadar oluşum sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) I – II – III
B) II – III – I
C) III – I – II
D) I – III – II
E) II – I – III

2. Aşağıdaki şekilde esnek yapılı arazilerde görülen dağ oluşum şekli gösterilmiştir.

Görseldeki numaralandırılan yerlere getirilmesi gereken kavramlar hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II
A)	Antiklinal	Senklinal
B)	Horst	Graben
C)	Transgresyon	Regresyon
D)	Levha	Fay
E)	Batolit	Lakolit

4. Yer kabuğu, manto üzerinde yüzer durumdadır ve belirli bir dengeye sahiptir. Bu dengeye izostatik denge denir. Yer kabuğunun ağırlığının değişmesi izostatik dengenin bozulmasına ve epirojenik hareketlere neden olur.

Aşağıdakilerden hangisi izostatik dengeyi bozan durumlardan biri değildir?

- A) Buzulların erimesi
B) Karalarda aşınma
C) Denizlerde birikme
D) Buzul tabakaların oluşması
E) Yer kabuğundaki sarsıntılar

5. Dış kuvvetlerin taşıdığı materyalleri belirli alanlarda biriktirmesi, buzul oluşumu ve volkanik faaliyet sonucu çıkan materyallerin belirli alanlarda üst üste birikmesi, yer kabuğunun ağırlaşarak çökmesine neden olur. Yer kabuğu çökerken deniz karaya doğru ilerler.

Bu olaya verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antiklinal B) Regresyon
C) Orojenez D) Transgresyon
E) Senklinal

7. Dış kuvvetleri oluşturan su, rüzgâr ve buzullar taşıdıkları materyalleri deniz ve okyanus tabanlarında biriktirerek bu alanlarda kalın tortul tabakalar oluşturmaktadır. Geniş alanlar kaplayan bu tortulanma alanlarına denir.

Buna göre parçada boş bırakılan alana getirilmesi gereken uygun kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antiklinal B) Jeosenklinal
C) Horst D) Graben
E) Regresyon

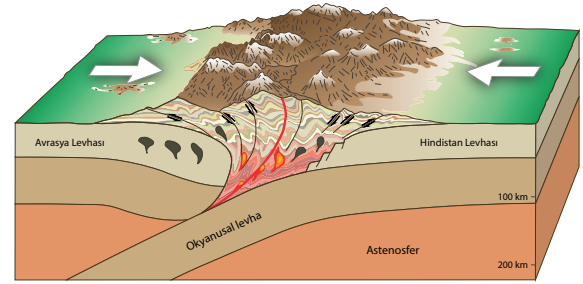
H
I
Z
R
E
N
K

6. Epirojenik hareketler sonucu yükselen yerlerden biri İskandinav Yarımadasıdır.

Bu alanda yükselmenin görülmesindeki temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Buzulların erimesi
B) Sıcaklık ortalamasının düşük olması
C) Masif arazilerin bulunması
D) Buzul alanların genişlemesi
E) Yaşlı arazilerin yaygın olması

8. Yaklaşan levhalar arasında sıkışan katmanlar yükselerek sıradağları oluşturmaktadır.

Buna göre görselde verilen levhaların sıkışması sonucu alanda hangi sıradağlar oluşmuştur?

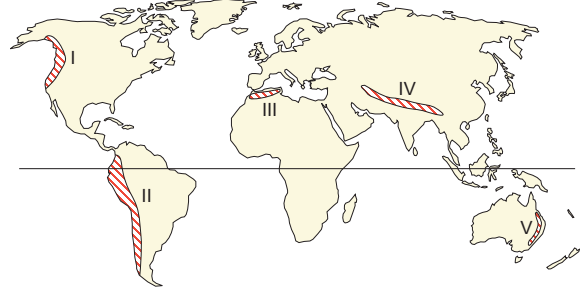
- A) And Dağları
B) Kayalık Dağları
C) Himalaya Dağları
D) Ural Dağları
E) İskoç Dağları

9. Yerkabuğunun çeşitli faktörlerin etkisiyle toptan yükselip alçalması olayına epirojenez denir.

Aşağıdakilerden hangisinin epirojenez üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Volkanlardan çıkan magmanın kara üzerinde birikmesi
- B) Karaların aşınmaya uğraması
- C) Buzulların erimesi
- D) Geniş alanlarda alüvyal birikmenin olması
- E) Karalar üzerinde büyük baraj göllerinin oluşturulması

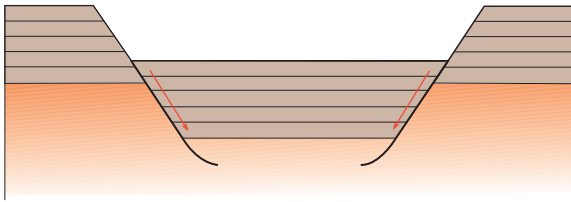
11. Paleozoyik başlarında ve ortalarında gerçekleşen kıvrım olayları ile Kaledoniyen Orojenezi gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangisi Kaledoniyen Orojenezi ile oluşmuştur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdaki kesitte bir yer şekli verilmiştir.

Yer yapısının yukarıdaki gibi olduğu bir ülkede,

- I. Jeotermal kaynakların yaygın olması
- II. Akarsuların akımlarının düzensiz olması
- III. Kaplıca turizminin yaygın olması
- IV. Şiddetli depremlerin yaşanması

özelliklerinden hangisinin yerin yapısına bağlı olarak ortaya çıktığı söylenemez?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve IV

12. Kanada'nın kuzeyi ve İskandinavya günümüzde epirojenezle ilgili olarak yükselmektedir.

Bu bölgelerde epirojenik yükselmelerin görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karanın şiddetli erozyona bağlı olarak hafifleyip yükselmesi
- B) Farklı levhaların karşılaşma alanında bulunmalarına bağlı olarak yan basınçlarla yükselmesi
- C) Akarsuların taşıdığı alüvyonların kıyı bölgelerinde birikmesi
- D) Kara üzerindeki kalın buz kütlelerinin eriyerek ortadan kalkması
- E) Volkanik etkinliklerin sınırlı olmasına bağlı olarak ana karanın hafiflemesi

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

İç Kuvvetler – 2 (Volkanizma ve Depremler)

DOĞRU

YANLIŞ

NET

PUAN

Dijital Test

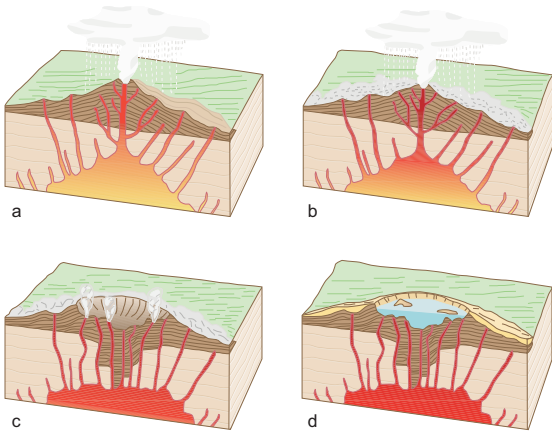
Hit
3

1. • Volkan konilerinin üst kesimlerinde meydana gelen patlama sonucu oluşan çukurlardır.
- Patlamalar ya da çöküntülerle genişlemiş kraterdir.
- Magmadan yeryüzüne gelen gazların patlaması sonucu oluşan çukurdur.
- Volkanik patlamalar sonucunda yüzeye çıkan küçük taşlardır.

Tabloda oluşum şekilleri verilen volkanik şekiller aşağıdakiler ile eşleştirilirse hangisi dışarıda kalır?

- A) Lapilli B) Maar C) Lakolit
D) Krater E) Kaldera

2. Aşağıda yüzey volkanizması sonucu ortaya çıkan bir yer-yüzü şeklinin oluşum aşamaları gösterilmiştir.

Volkanik patlamalar sonucunda ortaya çıkan bu şekil aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batolit B) Lapilli C) Dayk
D) Baca E) Krater

3. Magmadan çıkan lavlar, bazen çok geniş alan kaplamakta ve lav düzlükleri oluşmaktadır.

Bu düzlüklerin akarsular tarafından parçalanması ile oluşan yer şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lav platoları
B) Kıvrım dağlar
C) Volkan bacaları
D) Derinlik kayaçları
E) Maar çukurları

4. Coğrafya öğretmeni öğrencilerinden, volkanik hareketler sonucu oluşan konileri örnekler vermelerini istemiştir.

Öğrencilerden;

- Fidan : Fuji
Yurdagül : Etna
Hasan : Klimanjaro
Erdal : Alp
Zeynep : Sumatra

dağları yanıtlarını vermişlerdir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği örnek yanlıştır?

- A) Fidan B) Yurdagül C) Hasan
D) Erdal E) Zeynep

5. I. Karstik sahalar
II. Volkanik araziler
III. Maden ocakları
IV. Levha sınırları

Yukarıda verilen alanlardan hangilerinde göçme depremlere sık rastlanılır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Meydana gelen bir depremin iç merkezi Akdeniz ise aşağıdaki ülkelerden hangisinde etkisi hissedilmez?

- A) İtalya B) İspanya C) İzlanda
D) Fransa E) Yunanistan

H
I
Z
R
E
N
K

6. Levha hareketleri sonucunda,

- I. Deprem
II. Volkanizma
III. Orojenez

olaylarından hangileri oluşur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Erkan öğretmen öğrencilerinden volkanizma faaliyetleri ile ilgili bilgiler vermelerini istemiştir.

Selin : Volkanik koniler sıradağlar şeklinde oluşur.

Burcu : Volkanik faaliyetlere levha sınırlarında rastlanır.

Yıldız : Dünyadaki en yüksek zirveler volkanik koniler üzerindedir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin verdikleri bilgiler doğrudur?

- A) Yalnız Burcu
B) Yalnız Selin
C) Burcu ve Selin
D) Selin ve Yıldız
E) Yıldız ve Burcu

9. I. Krater
II. Batolit
III. Maar
IV. Sill

Yukarıdaki şekillerden hangileri volkanik malzemelerin yüzeye çıkması sonucu oluşur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Magmanın, çeşitli gazların ve bazı sıvı maddelerin yerka-
buğunun kırık hatlarından patlama ya da püskürme
yoluyla yeryüzüne çıkmasına “volkanizma” denir.

**Aşağıdakilerden hangisi volkanizma ile ilgili bir kav-
ram değildir?**

- A) Graben B) Volkan bombası
C) Krater D) Magma haznesi
E) Lapilli

10. Aşağıda üç farklı bölgede görülen bazı özellikler verilmiş-
tir.

X bölgesi : Yaygın olarak senklinal ve antiklinaller
görülür.

Y bölgesi : Arazide birbirine paralel uzanan horst ve
grabenler bulunur.

Z bölgesi : Maar, krater ve kalderalar yaygındır.

**Buna göre bu üç bölgeyle ilgili aşağıda verilenlerden
hangisi doğru değildir?**

- A) X bölgesinde orojenezle bağlı olarak oluşmuş sıra
dağlar bulunur.
B) Y bölgesinde deprem riski yüksektir.
C) Z bölgesinde volkanik faaliyetler etkili olmuştur.
D) Y ve Z bölgelerinde sıcak su kaynakları görülür.
E) X ve Y bölgelerinde akarsu aşındırması etkilidir.

12. Aşağıdakilerden hangisi iç kuvvetler ile ilgili bir bilgi
değildir?

- A) Japonya'daki Fuji dağının püskürmesi
B) Türkiye, İran, Afganistan gibi ülkelerde sık sık dep-
remlerin yaşanması
C) Himayala kıvrım dağlarının oluşması
D) Gelgit etkisiyle kıyı çizgisinin belli zamanlarda belir-
gin şekilde yer değiştirmesi
E) Ergene havzasının her yıl alçalması

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

Topografya ve Kayaçlar

DOĞRU

YANLIŞ

NET

PUAN

Dijital Test

Hit
4

1.

Kimyasal tortul kayaçlar

- I. Kalker
- II. Dolomit
- III. Jips
- IV. Kaya tuzu
- V. Tüf

Yukarıda şemada numaralandırılan kayaçlardan hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

2. Magma, yeryüzüne doğru yükselirken bazen üstteki katmanları aşamadığından yeryüzüne ulaşamaz; yeryüzüne yakın yerlerde yavaş yavaş soğuyarak katılaşır. Bu şekilde iri taneli dayanaklı kayaçlar oluşur.

Buna göre oluşum özellikleri verilen kayaç türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalaşım kayaçları
- B) Derinlik kayaçları
- C) Yüzey kayaçları
- D) Fiziksel tortul kayaçlar
- E) Organik tortul kayaçlar

3. Dış püskürük kayaçlara çoğunlukla volkanik dağların çevresinde rastlanır.

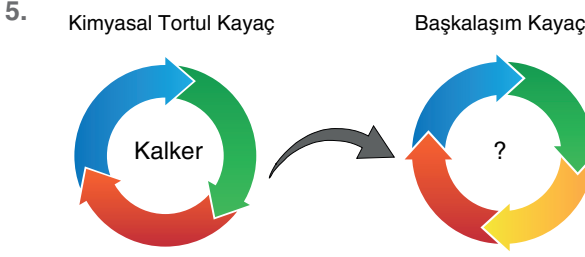
Buna göre aşağıdaki dağlardan hangisinin çevresinde dış püskürük kayaçlara rastlanması beklenmez?

- A) Vezüv B) Klimanjaro C) Ağrı
D) Alp E) Etna

4. Su, rüzgâr ve buzul gibi dış kuvvetlerin taşıdığı malzemeleri çukur alanlarda biriktirmesi ile fiziksel tortul kayaçlar oluşur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fiziksel tortul kayaçlardan biri değildir?

- A) Kil taşı B) Kum taşı
C) Kaya tuzu D) Moloz taşı
E) Konglomera

Yukarıdaki şemada soru işareti ile gösterilen alana getirilmesi gereken kayaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mermer B) Kuvarsit C) Şist
D) Gnays E) Elmas

7. Kayaçların aşınım özellikleri ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Gözeneklerden içeri sokulan aşındırma etmenleri kayaçların kolayca parçalanmasına neden olur.
B) Başkalaşım kayaçları ve magmatik kayaçlar, genellikle aşındırma etmenlerine karşı tortul kayaçlardan daha dirençsizdir.
C) Kimyasal tortul kayaçlar suda kolay çözünebildiği için dirençsizdir.
D) Gözenek ve boşluk miktarı fazla olan kayaçlar aşınım etmenlerine karşı dirençsizdir.
E) Tabakalı kısımlara sahip olan kayaçlar aşınım etmenlerine karşı dirençsizdir.

H
I
Z
R
E
N
K

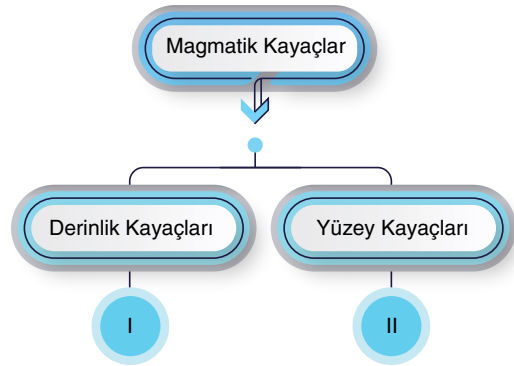
6. Sedimanter kayaçların oluşabilmesi için çökme süreçleri olarak tanımlanan ve art arda gelen olayların gelişmesi şarttır.

- I. Ana kayacın ayrışması
II. Taşınan malzemenin birikmesi
III. Depolanan malzemenin taşlaşması
IV. Çökellerin taşınması

Bu olayların oluşum sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I – II – III – IV B) II – III – IV – I
C) III – I – II – IV D) I – IV – II – III
E) II – I – III – IV

8.

Yukarıdaki şemada numaralandırılan alanlara getirilmesi gereken kayaçlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II
A)	Kalker	Kömür
B)	Bazalt	Konglomera
C)	Granit	Gnays
D)	Mermer	Mercan
E)	Gabro	Obsidyen

9. I. Magmanın yeryüzünde hızlı soğumasına bağlı olarak ince taneli yapıya sahiptirler.
 II. Birikim havzalarında tabakalar halinde yığılırlar.
 III. İçlerinde oluştukları döneme ait fosiller bulunur.
 IV. Yerkabuğunun içinde yavaş yavaş soğuyarak katılaşırlar.

Yukarıda verilenlerden hangileri tortul kayaçların özellikleri arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

11. • Kalker
 • Konglomera
 • Mermer
 • Bazalt

Yukarıda kayaçlar arasında, aşağıdaki türlerden hangisi bulunmaz?

- A) Dış püskürük B) Kimyasal tortul
 C) Başkalaşım D) Mekanik tortul
 E) İç püskürük

10. Aşağıdakilerden hangisi dış püskürük kayaçların özelliklerinden biridir?

- A) Magmanın yeryüzünde hızlı soğumasına bağlı olarak ince tanelidir.
 B) İçlerinde olduğu döneme ait fosil barındırırlar.
 C) Tabakalı yapıda olurlar.
 D) Yüksek basınca bağlı olarak değişime uğramışlardır.
 E) Eriyik halde taşınan malzemelerin birikmesiyle oluşurlar.

12. Bitki ve hayvan kalıntılarının tortullanma alanlarında tabakalar halinde birikmesiyle organik tortul kayaçlar oluşmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi canlıların kalıntılarının bir araya gelmesiyle oluşan kayaçlardan biri değildir?

- A) Mercan B) Linyit C) Dolomit
 D) Turba E) Tebeşir

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

Türkiye'nin Jeolojik Yapısı

DOĞRU

YANLIŞ

NET

PUAN

Dijital Test

Hit
5

1. Türkiye arazisi, Senozoik'in Tersiyer Dönemi'nde Alp-Himalaya kıvrımlarının etkisiyle yükselmiştir.

Buna göre Anadolu karasının yükselmesinde kuzeyden ve güneyden baskı yaparak etkili olan levhalar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	Kuzeyden	Güneyden
A)	Afrika	Arabistan
B)	Avrasya	Hindistan
C)	Kokos	Arabistan
D)	Nazka	Afrika
E)	Avrasya	Arabistan

2. Türkiye kıyılarında kıyı taraçalarına rastlanılması üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Tersiyer'in sonlarına doğru yer yer peneplen hâline gelip hafifleyerek yükselmesi
B) Genç oluşumlu bir ülke olduğu için yer sarsıntılarının görülmesi
C) Volkanik arazilerin geniş yer kaplaması
D) Alp orojenezinden etkilendiği için sıkışarak yükselmesi
E) Çevresindeki levhaların hareketli olması

3. I. Çukurova ve Ergene Havzası'nın kalın tortul birikimine bağlı olarak alçalması
II. Kuzey Anadolu ve Torosların levha hareketlerine bağlı olarak sıkışarak yükselmesi
III. Erozyon ile denize taşınan malzemeler sonucu Karadeniz ve Akdeniz'in çökmesi

Yukarıda verilen olaylardan hangileri Türkiye'de epirojenik hareketlerin devam ettiğini kanıtlar?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

4. Türkiye'nin önemli bir kısmı Tersiyer'de meydana gelen Alp Himalaya dağ oluşumundan etkilenmiştir. Gondwana ve Laurasia karalarının birbirine yaklaşması sonucunda aradaki Tethys tortulanma alanı sıkışarak su yüzeyine çıkmıştır. Sıkışmanın devam etmesiyle bazı tabakalar kıvrılmış, bazı tabakalar ise sert yapıda olduğundan kırılmamış, belirli hatlar boyunca kırılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kırık orojenezi sonrasında oluşan dağlara örnek verilemez?

- A) Madra Dağı
B) Canik Dağları
C) Aydın Dağları
D) Nur Dağları
E) Yunt Dağı

5. Türkiye büyük levhalar arasında sıkıştığından sıklıkla depremler yaşanmaktadır.

Buna göre Türkiye'nin sıkışmasına ve depremler oluşmasına neden olan levhalar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Arabistan, Afrika ve Avrasya
B) Kokos, Karayip ve Hindistan
C) Nazka, Afrika ve Arabistan
D) Afrika, Kokos ve Nazka
E) Avrasya, Arabistan ve Hindistan

7. Türkiye'deki deprem alanları beş bölgeye ayrılmaktadır. Birinci derece deprem alanları fay hatlarının çevresini oluşturmaktadır. Deprem en yıkıcı etkisi bu hat boyunca görülmektedir. Birinci derece deprem bölgesinden uzaklaştıkça depremin etkisi azalmaktadır.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisi fay hatlarına uzak olduğu için birinci deprem bölgesinde yer almaz?

- A) Adıyaman B) Aydın C) Nevşehir
D) Hatay E) Düzce

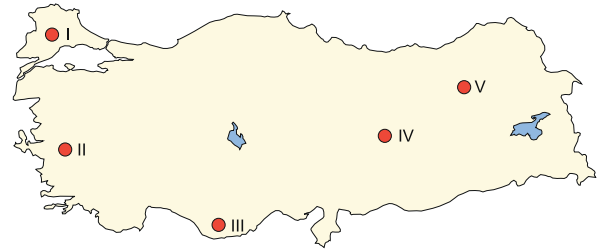
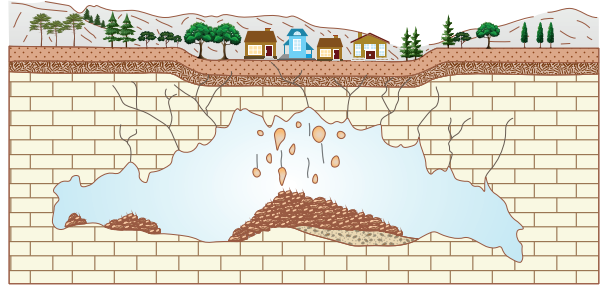
H
I
Z
R
E
N
K

6. Tatvan ilçesine yaklaşık 10 km uzaklıkta volkanik bir dağdır. Bu volkanik dağ, içinde göller bulunduran bir kaldera ya sahiptir. Volkanik aktivite, yaklaşık bir milyon yıl önce başlamış olup tarihsel etkinlikleri 1441, 1597 ve 1692 yıllarında gerçekleşmiştir. Volkanın kapladığı alan yaklaşık 486 km²'dir. Kaldera 8,3x7 km boyutlarında olup içinde büyük bir göl ile dört adet sıcak gölcük bulunmaktadır. Doğu Anadolu'da yerleşim yerleri için tehlikeli sayılabilecek volkanın içinde günümüzde hidrotermal ve fümerolik çıkışlar ile düşük seviyede de olsa volkanik sismik aktivite sürmektedir. Kaldera tabanından çıkan gazlardan saptanan helyum oranları bunların manto kökenli olduklarını göstermektedir.

Parçada bazı özellikleri verilen volkan konisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nemrut Dağı B) Melendiz Dağı
C) Ağrı Dağı D) Karacadağ
E) Süphan Dağı

8. Karstik bölgelerde görülen çökme depremlerin etki alanı çok dardır. Bu tür depremler, yer altı mağaralarının tavanlarının çökmesiyle gerçekleşir.

Buna göre Türkiye'nin jeolojik yapısı düşünüldüğünde haritada numaralandırılan alanlardan hangisinde bu depremlere rastlanılır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de Paleozoyik dönemde kara halinde olan yerlerin varlığına kanıt olarak gösterilir?

- A) İç Anadolu ve Doğu Anadolu'da geniş alan kaplayan volkanik araziler
- B) Kuzey ve güney kıyılarımız boyunca uzanan sıra dağların varlığı
- C) Deprem riski yüksek bölgelerin varlığı
- D) Bor, linyit ve kaya tuzu gibi yer altı kaynaklarının oluşumu
- E) Zonguldak çevresinde taş kömürü yataklarının varlığı

11. Yeryüzünün geniş parçalarının tektonik hareketlere bağlı olarak yükselmesi ya da alçalması olayına epirojenez denir.

Türkiye'de Kuvaterner başlarında görülen epirojenik hareketler aşağıdakilerin hangisine neden olmamıştır?

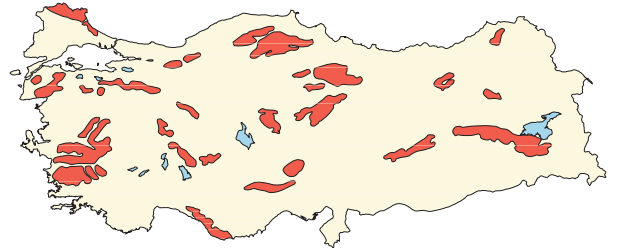
- A) Akarsuların aşındırma gücünün artmasına
- B) Ergene Havzası'nın çökmesine
- C) Yüksek platoların oluşmasına
- D) Tarım alanlarının artmasına
- E) Ortalama yükseltinin artmasına

H
I
Z
R
E
N
K

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeolojik yapısına bağlı olarak ortaya çıkan durumlardan biri değildir?

- A) Orojenik dağların geniş alan kaplaması
- B) Doğu Anadolu'da volkanik dağların fazla olması
- C) Akarsuların rejimlerinin düzensiz olması
- D) Kaplıcaların fazla olması
- E) Dağların doğu – batı yönünde uzanması

12. Aşağıda verilen haritada Türkiye'nin jeolojik geçmişinde ortaya çıkmış metamorfik araziler gösterilmiştir

Harita incelendiğinde, söz konusu metamorfik araziler aşağıda verilen jeolojik dönemlerden hangisinde oluşmuştur?

- A) Prekambriyen
- B) Paleozoyik
- C) Mesozoyik
- D) Tersiyer
- E) Kuvaterner